

เทคนิค 9 ขั้นตอนสำหรับการประเมินรายงานการวิจัย (ด้วยตนเอง)

ศน.รัชภูมิ สมสมัย

www.sornorpoom.wordpress.com

evaluation_47@hotmail.com

ช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา มีพี่น้องครูหลายท่านโทรเข้ามาสอบถามเรื่อง การทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้ประกอบการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ผมก็อธิบายในบางประเด็น เท่าที่ความรู้ของผมพอจะเอื้อได้ครับ ก็เลยกลับมานั่งคิดว่า หากครูเราสามารถประเมินรายงานการวิจัยด้วยตนเองได้ น่าจะเกิดผลดีต่อวงการศึกษามากมาย อย่างน้อยพี่น้องครูเราก็จะได้มีความรู้ติดตัวครับ อีกทั้งประสบการณ์จากการช่วยงานวิจัยของอาจารย์ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำให้เกิดทักษะในด้านนี้ขึ้นมาพอสมควร ประสบการณ์ตรงนั้นสามารถตกผลึกออกมาเป็นเทคนิคต่างๆสำหรับพี่น้องครูเรา สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ครับ เรามาเริ่มกันดีกว่าว่า เทคนิค 9 ขั้นตอนสำหรับการประเมินรายงานการวิจัยด้วยตนเองนั้น ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง ลองอ่านดูครับ

1. ขั้นตอนแรก ก่อนทำอะไรก็แล้วแต่ ขอให้ครูตั้งสติ ตั้งสมาธิก่อน เหมือนเวลาเราอ่านหนังสือ เราก็ต้องมีสมาธิ อ่านรายงานการวิจัยก็เช่นเดียวกัน ต้องมีสมาธิ ต้องมีสติเป็นสำคัญ

2. หลังจากตั้งสมาธิเสร็จ นี่เลยครับ เมื่อสติมา ปัญญาก็เกิด ก็ให้ครูอ่านชื่อเรื่องงานวิจัยก่อน แล้ววิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่า นวัตกรรมที่ใช้คืออะไร ผลที่ได้หลังการใช้นวัตกรรมคืออะไร และเป้าหมายได้แก่นักเรียนชั้นอะไร วิเคราะห์ให้ออกกะครึบเพราะจะโยงไปสู่ขั้นตอนต่อไป

3. เมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว ก็ให้ครูไปเปิดดูวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 เลยครับ ส่วนอื่นยังไม่จำเป็นต้องไปดู ไปอ่านให้ละเอียดเลยว่า มีวัตถุประสงค์ทั้งหมดกี่ข้อ และแต่ละข้อเขาต้องการศึกษาอะไรบ้าง ที่สำคัญ วัตถุประสงค์ทุกข้อควรขึ้นต้นด้วยคำว่า “เพื่อ” จะดีที่สุดครับ

4. เมื่อเข้าใจในวัตถุประสงค์ดีแล้ว ก็ให้ครูไปเปิดดูผลการวิจัยในบทที่ 4 เลยครับว่า ผู้วิจัยท่านนั้น นำเสนอผลการวิจัยได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากบทที่ 1 หรือไม่ สมมติวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 มี 3 ข้อ ผลการวิจัยในบทที่ 4 ก็ต้องมี 3 ข้อเช่นกัน ที่สำคัญเรียงลำดับผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์หรือไม่? เช่น วัตถุประสงค์มี 3 ข้อ ได้แก่ 1 2 3 ผลการวิจัยก็ต้องออกมาตามลำดับ 1 2 3 ไม่ควรออกมาในลักษณะ 1 3 2 หรือ 2 1 3 เป็นอันขาด เพราะจากประสบการณ์ในแวดวงการศึกษาของผมนั้น เมื่ออ่านตามลำดับข้อ 3 และ ข้อ 4 เสร็จแล้ว ก็พอจะประเมินคร่าวๆได้ว่างานวิจัยฉบับดังกล่าว ควรผ่าน ควรปรับปรุง หรือควรแก้ไข เพราะจรรยาบรรณของนักวิจัยต้องเชื่อในข้อมูลที่มีอยู่ ห้าม make เด็ดขาด

5. ขั้นตอนนี้ ผมสมมติว่า ข้อ 3 และ ข้อ 4 มีความสอดคล้องกันทั้งวัตถุประสงค์และผลการวิจัย เพราะถ้าไม่สอดคล้องกันก็จบข่าวครับ แต่ถ้าสอดคล้องกันก็ตั้งสติใหม่อีกครั้งครับ ให้ครูกลับไปดูบทที่ 1 อีกครั้ง ให้ดูในส่วนขอบเขตการวิจัยว่าผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตได้ครอบคลุมไหม? มีขอบเขตด้านประชากร ด้านเนื้อหา ด้านตัวแปร และระยะเวลาหรือไม่? ถ้าขาดอะไร ก็ควรเพิ่มเติมให้ครบ โดยเฉพาะขอบเขตด้านตัวแปรต้องชัดเจนทั้งตัวแปรต้น และตัวแปรตาม เพราะตัวแปรจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

6. เมื่อดูขอบเขตในบทที่ 1 เสร็จ ก็ให้ครูไปเปิดดูในบทที่ 3 ว่ามีหัวข้อต่างๆครบไหม? ซึ่งหัวข้อที่ควรมีในบทที่ 3 ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำคัญว่า ขอบเขตการวิจัยในบทที่ 1 และหัวข้อต่างๆในบทที่ 3 ต้องมีความสอดคล้องกันเสมอ โดยเฉพาะการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ สำคัญมาก

7. เมื่อเสร็จแล้ว ให้ครูไปเปิดดูในบทที่ 5 ต่อไปว่า ผู้วิจัยท่านนั้นได้อภิปรายผลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จากบทที่ 1 หรือไม่? เช่น วัตถุประสงค์มี 3 ข้อ ได้แก่ 1 2 3 อภิปรายผลก็ควรมี 3 ข้อ และมีการเรียงลำดับการอภิปรายผลแบบ 1 2 3 ด้วยครับ ห้ามอภิปรายแบบ 1 3 2 หรือ 2 3 1 และที่สำคัญรูปแบบการอภิปรายผลต้องเป็นในลักษณะ “ผลการวิจัยพบว่า.....ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ.....ซึ่งสอดคล้องกับ.....” สำคัญมากนะครับ สำหรับรูปแบบการเขียนอภิปรายผล เพราะเป็นการโชว์กันของผู้วิจัย ผมเน้นย้ำเสมอว่า หาก make ข้อมูล ท่านจะเขียนอภิปรายผลในบทที่ 5 ไม่ออกอย่างแน่นอนครับ

8. เมื่อดูบทที่ 5 เสร็จแล้ว เหลือบทเดียวที่ยังไม่ได้ดูก็คือ บทที่ 2 ก็ให้ครูไปดูหัวข้อที่สำคัญๆ ว่าครอบคลุม keyword ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่? และที่สำคัญที่สุดคือ การอ้างอิงงานวิจัยจากบทที่ 5 ในส่วนการอภิปรายผลนั้น สิ่งที่ใช้อ้างอิงต้องปรากฏในบทที่ 2 ด้วย จุดนี้พี่น้องครูเราชอบลืมครับ ทั้งๆที่เป็นจุดสำคัญมากมาย ถ้าไม่ครอบคลุมอย่างไร ก็ต้องให้ผู้วิจัยรีบไปแก้ไขปรับปรุงโดยไวครับ

9. ขั้นตอนสุดท้ายแล้วครับ คือการประเมินส่วนอื่นๆที่นอกเหนือจากงานวิจัยทั้ง 5 บท ได้แก่ กิตติกรรมประกาศ บทคัดย่อ สารบัญ สารบัญตาราง บรรณานุกรม และภาคผนวก ที่สำคัญการตรวจสอบคำถูก คำผิด การฉีกคำ เลขหน้า อื่นๆตามที่เห็นสมควร เพื่อให้งานวิจัยเล่มนั้นออกมาสมบูรณ์มากที่สุด

หมดแล้วครับ 9 ขั้นตอนสำหรับการประเมินรายงานการวิจัยเบื้องต้นด้วยตัวเอง พี่น้องครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม กลั่นกรองมาจากประสบการณ์ตลอด 5 – 6 ปีในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ที่สำคัญนะครับ ผู้ประเมินรายงานการวิจัยต้องเคารพในข้อมูลที่มีอยู่ ห้าม make ข้อมูลเป็นอันขาด อาจารย์ผมจะใช้คำพูดว่า “ปิดงานวิจัย แล้วก็เลาะเนื้อหา แล้วก็ตบให้ถูกต้อง” โดยนัยของประโยคนี้คือ ผู้วิจัยเขาทำวิจัยมาแล้ว ผู้ประเมินงานวิจัยควรปรับทุกอย่างเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลที่มีอยู่ ถ้าครูท่านใดสามารถปรับงานวิจัยให้สอดคล้องกับข้อมูลที่มีอยู่ได้ แสดงว่าท่าน บรรลุ แล้วครับ พยายามฝึกฝนหน่อยครับ รับรอง บรรลุแน่นอน ผมหวังว่าเทคนิคทั้ง 9 ขั้นตอนของผมจะช่วยปรับปรุงคุณภาพงานวิจัยของพี่น้องครูเราให้ดียิ่งขึ้นได้ มีปัญหาสอบถามได้ และหากครูท่านใดมีเวลาว่างก็ขอเชิญเข้าเยี่ยมชม blog ของผมได้ที่ www.sornorpoom.wordpress.com มีบทความต่างๆที่กลั่นมาจากประสบการณ์มากมายหลายบทความ ขอเชิญชวนครับ แล้วพบกันใหม่ ฉบับหน้า สวัสดีครับ

ขอเคารพด้วยจิตคารวะในความเพียร

กลุ่มนิเทศฯ สพป.ชม.3

18 มกราคม 2555